

# Про гоніння мачухи (народна казка)

Автор Невідомий

Як були собі дід та баба, і було в них по дочці. У діда й корова була. От мачуха й говорить до дідової дочки:

— Жени корову пасти.

І дала їй кужіль прясти. Вона погнала та й плаче дорогою. А корівка питає:

— Чого ти, дівонько, плачеш?

— Як же мені не плакати, дали кужіль прясти.

— Не журись,— каже,— поклади мені кужіль у ліве вухо.

Вона покладе, а з правого вуха виймає вже попрядений. Та оце як стане смеркатися, і пожене корову додому.

От мачуха бачить, що вона таку гарну пряжу носить, та й каже до своєї дочки:

— Гони, доню, ти пасти корівку і кужіль бери.

Та й пожене та на поле й каже:

— Сороки, ворони! Летіть до мене кужіль прясти!

То сороки й ворони поназлітуються і поросхапують кужіль, та й порозносять по гніздах. Увечері вона й пожене ту корівку додому. Додому прижене, то мати й питає її:

— А що, доню? Попряла кужіль?

— Ні, мамо, не попряла. Сороки та ворони поросхапували.

То мачуха до діда:

— Заріж та й заріж, діду, корову.

От дідова дочка погнала корівку пасти. Жене та й плаче. Так корівка й питає:

— Чого це ти плачеш, дівонько?

— Як же мені не плакати, якщо тебе хочуть зарізати?

От і говорить тая корівка:

— Слухай де, дівонько! Як будуть мене різати, так ти просися кишечки мити. Та як будеш мити, то там знайдеш двоє яблучок. Ти їх посади, так повиростають яблуньки.

От ту корівку й зарізали. Дідова дочка й проситься кишечки мити. От пішла на річку та й мие, аж там двоє яблучок — одне золотеньке, а друге срібненьке.

А бабина дочка вгледіла та й женеться за нею — хоче одняти. Так та у кропиву їх і кинула. Коли ж виросла яблунька: на ній срібненьке яблучко, золотеньке яблучко, а під яблунькою — криничка.

Аж їде одного разу там пан та й говорить:

— Хто мені те яблучко золоте чи срібне вирве, тому я половину панства оддам.

От бабина підскочила — хотіла вирвати яблучко, так яблунька — вгору, хотіла водички з кринички набрати, а криничка — вниз.

Дідова ж прийшла, водиці набрала, яблучко вирвала та й дала панові. От він їй і говорить:

— Я тебе візьму заміж.

І взяв її з собою.

От згодом вони собі й дитинку нажили. Послали до батька узвар і просять того батька у гості до дітей. А мачухи й не просять. Так вона й каже:

— Як таки можна, щоб я не поїхала до своїх дітей?

І поїхала з дідом, і взяла свою дочку на віз, і вкрила шкурою та й приїхала туди. А вона була відьмою та мачуха. От і зробила дідовій дочці так, щоб вона козою побігла, а свою дочку, теж відьму, поклала на місце тієї дідової дочки в ліжку.

А мала дитинка все плаче за мамою.

В того пана був парубок, він і говорить:

— Пане мій милий, пане мій любий! Дайте мені дитину, понесу я її погуляти.

А пан каже:

— Неси.

Він і поніс дитину до болота та й кличе:

Ой рись-коза!

Твій син плаче.

Твій син плаче,

їсти хоче.

А вона й одказує:

*Біжу, лечу, мій синочку!*

Пісок очі забиває,

Очерет ніжки підкошує,

Бистра вода не пускає.

От прибїгла дідова дочка, із себе шкіру скинула, а сама за дитину, сіла, годує та гірко, гірко плаче!

Погодувала, оддала парубкові дитиночку та й знов побігла. На другий день ізнов дитина плаче. Він знов проситься:

— Пане мій любий, пане мій милий! Дайте мені дитину, Понесу я її гуляти.

Несе та й кличе:

*Ой, рись-коза! Твій син плаче.*

Твій син плаче, їсти хоче.

То вона й біжить:

*Біжу, лечу, мій синочку!*

Пісок очі забиває.

Очерет ніжки підкошує.

Бистра вода не пускає.

От прибїгла та з себе шкіру скинула і нагодувала дитинку.

Парубок одніс дитинку. Вона добу знову спить. Тоді пан його й питає:

— Що це значить, що ти оце понесеш дитину гуляти, то вона й не плаче?

Так парубок давай йому признаватись:

— Що ж,— говорить,— твоя, пане, жона побігла козою.

От вони тоді й пішли удвох до болота. Парубок і кличе її:

*Ой рись-коза!*

Твій син плаче,

Твій син плаче, їсти хоче.

Біжить дідова дочка:

*Біжу, лечу, мій синочку!*

Пісок очі забиває.

Очерет ноги підколює.

Бистра вода не пускає.

Прибігла, скинула з себе шкіру, взяла дитинку та так плаче!

— Тепер,— каже,— моя дитинонько, в останній раз побачимось, а то далеко вже поженуть мене, не почую, як будуть звать!

А пан узяв та й укинув її шкіру в огонь. Як затріщить шерсть! А вона почула та в кущ — нема шуби! Тоді пан швидко плащем її накрив, і пішли вони додому та й живуть собі.

А тих відьом рознесли кіньми.